

KARKONOSZE KORKONTOI RIESENGBIRGE

NR 6

ISSN 1641-9219

2007

MUZEUM SPORTU I TURYSTYKI W KARPACZU

INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

UROCZYSTOŚĆ OTWARCIA nowej wystawy stałej w Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu

„GENEZA I ROZWÓJ TURYSTYKI
W KARKONOSZACH”

GENEZA I ROZWÓJ turystyki w Karkonoszach

W roku 2006 na ekspozycji stałej całkowicie zmieniono jej część poświęconą dawnej turystyce. Zdemontowano stare, bardzo mocno zużyte czasem tafle szklane, podklejone płótnem z reprodukcjami dawnych grafik i wyklejanym tekstem z podpisami. Ekspozowane one były niezmiennie przez prawie 32 lata!

Nowe plansze ekspozycyjne z tworzywa sztucznego z barwnymi reprodukcjami dawnych grafik i zdjęć archiwalnych, jak i współczesnych wraz z tekstami opracowane zostały według nowego scenariusza. Reprodukcyjne wykonała firma „Prolab” Małgorzaty Myszak i Rafała Seweryna z Jeleniej Góry.

Umieszczono je na specjalnym stelażu zaprojektowanym i wykonanym przez Wojciecha Witczaka, pracownika muzeum. Natomiast autor scenariusza wykonał barwne zdjęcie do planszy głównej o formacie 2 m x 3 m przedstawiające widok na Śnieżkę i Wielki Staw oraz schronisko „Strzechę Akademicką”.

Uroczystość jej otwarcia odbyła się w dniu 7 marca 2006 r. w obecności wielu zaproszonych gości z Wrocławia, Jeleniej Góry i Karpacza oraz Andrzeja Pawluszka – prezesa Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej, członka Zarządu Województwa Dolnośląskiego.

W jednej z gablot na sali ekspozycyjnej umieszczono zakupione pamiątki turystyczne z Karkonoszy z przełomu XIX/XX wieku; szlifowane i grawerowane szkła w widokami górskimi, pałacami i innymi obiektami oraz dawne laski turystyczne.

ZBIGNIEW KULIK

KORKONTOI

S P I S T R E Ś C I

Grafiki Friedricha Iwana ze zbiorów W. Witczaka	4-5
Karkonosze – miejsca – J. Hobgarska	6-7
Świat zabawek ze zbiorów S. Kaysera	8
Patagonia – K. Pichlak	9
Tadeusz Różewicz w Karkonoszach	10
Karkonosze – wystawa w Domu G. Hauptmanna	11
Góry, turystyka i sport w ekslibrisach K. Kmiecica	12
Karkonosze zimą – Z. Kulik	13
Dawne Karkonosze – wystawa grafik	14
Karkonosze – wystawa na Węgrzech	15
Masyw gór Karkonoszy – wystawa w Rumunii	16
Karkonosze – wystawa na Sardynii we Włoszech	17
Karkonosze – wystawa w Belgradzie	18
Karkonosze – wystawa w Bratysławie	19
Lekcje w muzeum bez podręczników	20
Dary i nabytki Muzeum Sportu i Turystyki w 2006 r.	21
Stacja meteo w muzeum	22
Wydawnictwa muzeum w 2006 roku	22
Nagroda Rzepióra 2006	23

MUZEUM SPORTU I TURYSTYKI W KARPACZU

INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

58-540 Karpacz

tel./fax: 075 76 19 652

www.muzeumsportu.dolnyslask.pl

Redaktor: Zbigniew Kulik

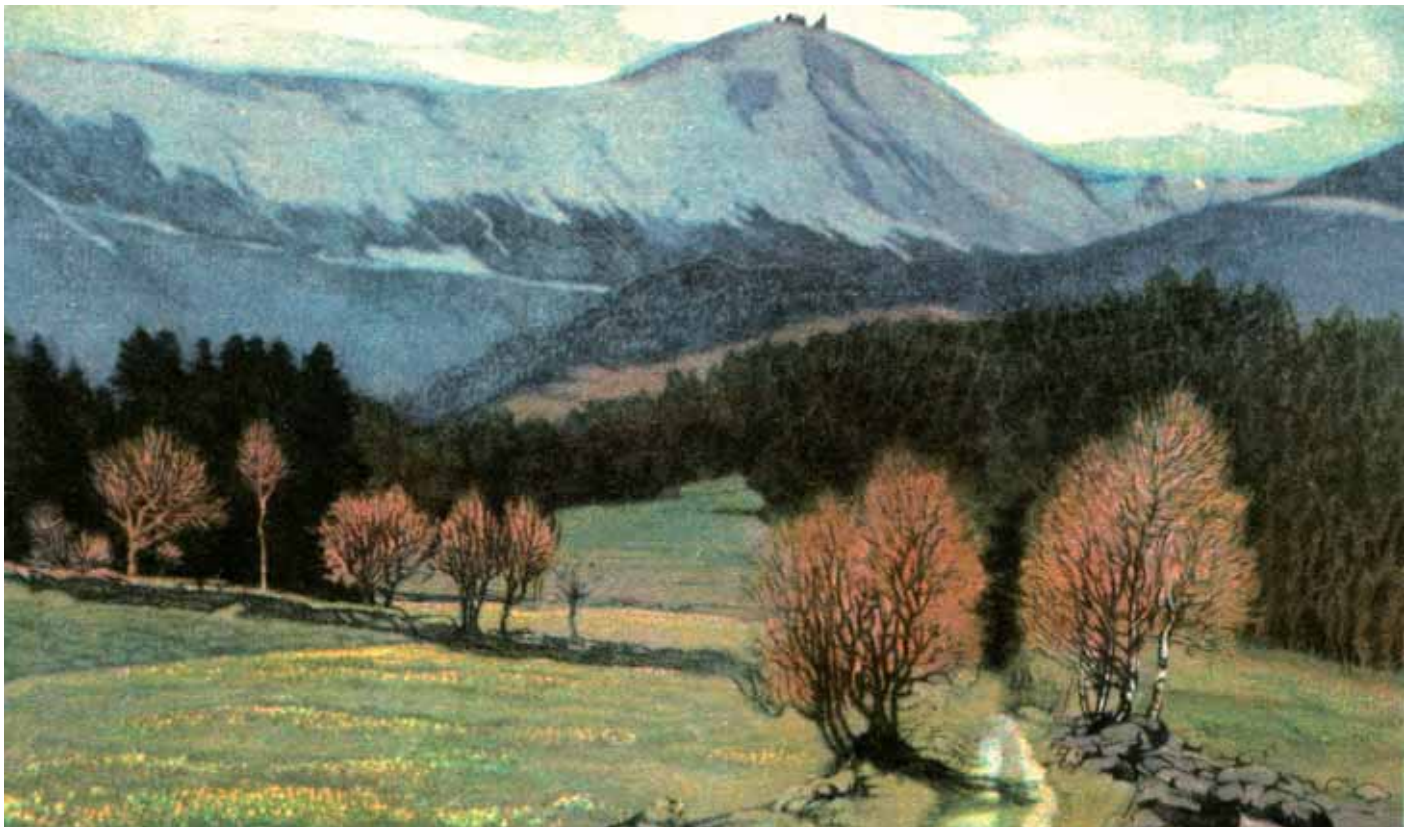
Skład, łamanie i przygotowanie do druku: JAREMEN PRESS

Karpacz, listopad 2007 r.

Nakład 500 egzemplarzy

GRAFIKI FRIEDRICH A IWANA

ze zbiorów Wojciecha Witczaka

► Friedrich Iwan, Śnieżka z Doliny Olbrzymiej

Przedstawione na wystawie grafiki Friedricha Iwana pochodziły ze zbiorów Wojciecha Witczaka, mieszkańca Jeleniej Góry. Grafiki F. Iwana zobaczył on po raz pierwszy u swojej rodziny, która przybywając na Dolny Śląsk po wojnie otrzymała je w „spadku” po poprzednich właścicielach mieszkania. Po ukończeniu studiów jako nauczyciel akademicki w Jeleniej Górze zaczął stopniowo tworzyć kolekcję interesujących go grafik odwiedzając salony Desy, antykwiariaty i targi staroci.

Friedrich Iwan urodzony w roku 1889 w Kamiennej Górze należał do licznej grupy popularnych grafików działających na Dolnym Śląsku w okresie międzywojennym, którzy pozostawali pod wpływem swoich mistrzów, jak profesorowie: Morgenstern czy Compton. Do grupy tej należeli ze względu na podobieństwo stosowa-

nych technik i zainteresowań: Paul Aust, Helma Fischer, Erich Fuchs, Paul Seifert czy Otto Siegl. Prace wymienionych autorów stojące na wysokim poziomie artystycznym powielane w wielu odbitkach dostępne były w każdym dolnośląskim kurorcie w postaci obrazków lub pocztówek, stając się cenną pamiątką z pobytu.

Jako młody chłopiec trafia Iwan do Królewskiej Szkoły Rzemiosł Artystycznych we Wrocławiu poznając bliżej Karkonosze podczas letnich plenerów. Cztery lata przed wybuchem I Wojny Światowej, w której czynnie uczestniczył przenosi się na dalszą naukę do Berlińskiej Akademii Sztuki, gdzie ukierunkowuje swoje podstawowe zainteresowania na techniki miedziorytnicze w warsztacie Hansa Meyera.

Powróciwszy szczęśliwie z zawieruchy wojennej pracuje nad udoskonaleniem własnych technik umożliwiających uży-

skiwanie barwnych akwafort przy użyciu tylko jednej płyty. Chcąc być bliżej Karkonoszy przenosi się z żoną do Karpacza. Popularność jego prac odbijanych w dużych ilościach przynosi mu uznanie i wzrost zamożności, co umożliwia mu w roku 1924 nabycie domu i pracowni w Jeleniej Górze, której mieszkańcem pozostał do roku 1945. Stojące na wysokim poziomie akwarele i prace olejne nobilitują go, dając miejsce w ekskluzywnym stowarzyszeniu artystów malarzy „Bractwie Św. Łukasza” w Szklarskiej Porębie. Będąc typowym malarzem plenerowym i zapalonym narciarzem wędrował przez ośnieżone Sudety ze swoim „warsztatem” uważając zimę za najpiękniejszą porę roku.

Po wojnie osiedlił się w RFN w Wagen kontynuując swą działalność artystyczną do śmierci w 1967 r.

WOJCIECH WITCZAK

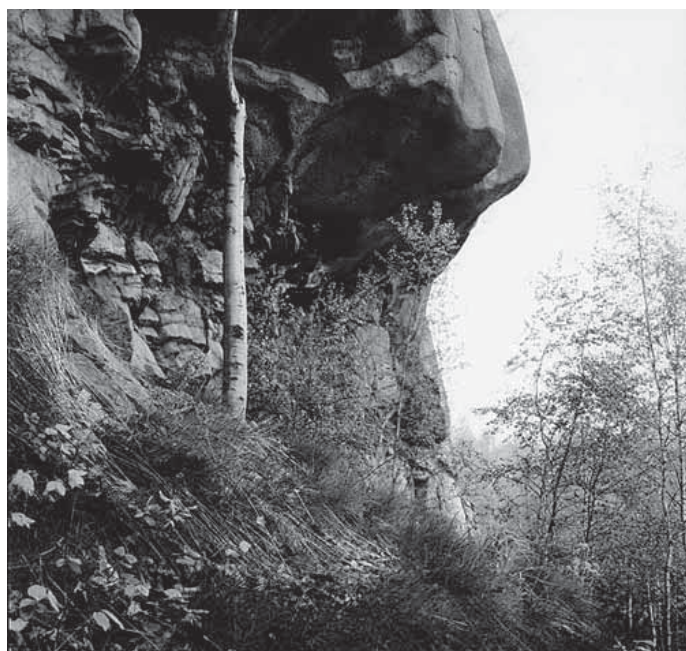
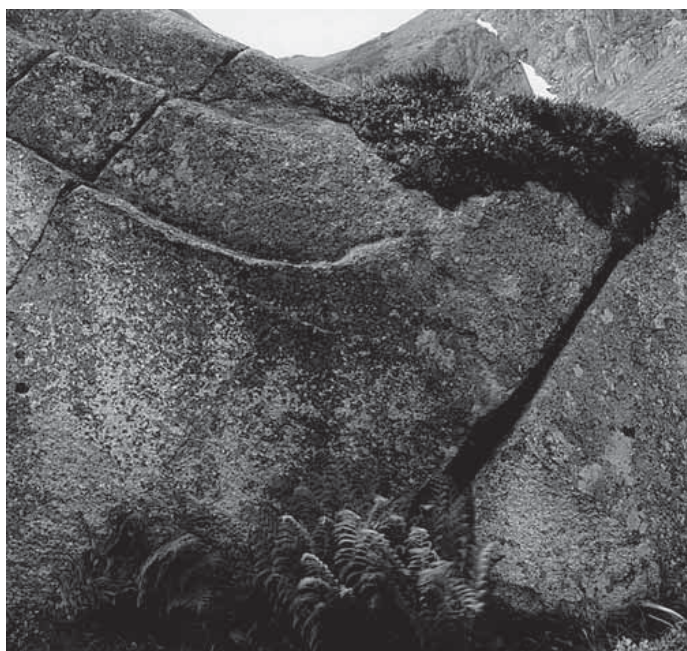
➤ Uroczystość otwarcia wystawy – Wojciech Witczak – autor wystawy, drugi od strony prawej

SPIS PRAC PREZENTOWANYCH NA WYSTAWIE

- Śnieżka z Doliny Olbrzymiej. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 41x34,5 cm
 Luciny. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 30x39 cm
 Droga zimą. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 23,5x32,5 cm
 Widok Śnieżki i Czarnej Kopy z przełęczy Okraj. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 23x27,5 cm
 Okolice Studnicni Hory. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. remarka - postać narciarza 23x25,5 cm
 Modry Dul zimą. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 23x29 cm
 Chałupy. Przedwiośnie. sygn. p.d.r. Iwan. 13,2x22 cm
 Widok wieży ratusza w Jeleniej Górze. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 41x35,7 cm
 Śnieżka z Wilczej Poręby zimą. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 12,7x17,7 cm
 Śnieżka z Wilczej Poręby latem. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 13,5x17,5 cm
 Gospodarz z Peca. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 25,5x22,3 cm
 Widok Janskich Łazni. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 29x21,2 cm
 Kapliczka Panny Marii w Pecu. sygn. p.d.r. Iwan. 12,8x17,8 cm
 Skocznia w Lubawce. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 27x24 cm
 Rynek w Chełmsku Śląskim. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 19,3x25,5 cm
 Kowarski Grzbiet od strony południowej. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 9,5x13,5 cm
 Widok Śnieżki i Czarnej Kopy od przełęczy Okraj. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 7,4x11,5 cm
 Śnieżne Kotły. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 12,5x15,5 cm
 Śnieżne Kotły, Wielki Szyszak od stawów podgórzyńskich. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 14x18,1 cm
 Kamienny Most. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 17,3x11,8 cm
 Potok w zimie. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 17,9x12,7 cm
 Góry Sowie w zimie. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 9,2x13,3 cm
 Rynek w Jeleniej Górze. bez sygnatury. 21,5x21,7 cm
 Most na Nysie w Łądku. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 22x21,7 cm
 Wiosenny pejzaż. sygn. p.d.r. Friedrich Iwan. 11,5x16,5 cm

KARKONOSZE – MIEJSCA

wystawa fotografii Janiny Hobgarskiej

Fotografie Janiny Hobgarskiej nie przedstawiają wyglądu Karkonoszy „sensu stricto”. Są jakby ich metaforą.

Elementy budujące ten pejzaż - masywne, twarde skały, chropowate drzewa, woda i niebo - zostają przez autorkę zamienione, za pomocą niewielkich czarno - białych kwadratów na pejzaż, który jakby zaprzeczał swej pierwotnej konstrukcji. Staje się za ręką autorki przekształcony w delikatne, wręcz kruche obrazy sprawiające wrażenie iż ten ciężki kawałek Ziemi zdaje się unosić w przestrzeni. Tonalność tych obrazów sprawia zaś

wrażenie „świecenia” za pomocą ulotnej szarości nieba czy wilgotnych skał. Nie wiadomo do końca czy fotografia jest czy też bywa sztuką, lecz przyglądając się fotografiom Janiny Hobgarskiej o tak dalece interpretacyjnym charakterze mamy z pewnością do czynienia z wydarzeniem związanym z procesem twórczym, który może dostarczyć nie tyle wiedzy o przedmiocie fotografii jakim są Karkonosze, ale o niej samej, ukrytej być może za parawanem własnej twórczości.

WOJCIECH ZAWADZKI

➤ Janina Hobgarska - autorka wystawy

➤ Na otwarciu wystawy w muzeum

➤ Goście na otwarciu wystawy

Do miejsc się trafia, przybywa, traci się je i wspomina. Ale też, jak twierdzi Nina Hobgarska, to miejsca wybierają nas sobie i takie właśnie miejsca są dla Niej najważniejsze. Tym razem miejscem, w którym powstały jej fotografie są Karkonosze. Lecz próżno szukać na czarno-białych fotografiach autorki znajomych widoków utrwalanych przez lata przez niezliczone rzesze fotografujących. Prezentowane tu prace to wciąż ponawiane próby zapisu wspomnień, doznań i emocji. Choć utrwalone i nieruchome, są jednocześnie rejestracją odczuć bezustannie umykających z pola naszego widzenia. Na fotografiach Niny Miejsce i Czas spotykają się w swej najpełniejszej postaci. Cień góry we mgle, linią horyzontu, tafla wody, bywa że portret nieba, przywołują nas do miejsc, gdzie

dominuje poczucie przemijania i tęsknoty za czymś, czego zapewne nie będzie nam dane doświadczyć. Fotografia bywa podróżą w głąb - na drugą stronę? - w obszary skojarzeń, wspomnień i emocji zasypywanych latami monotonią codzienności. To nie czas przychodzi - to my czasem bywamy w czasie - zdają się nam mówić fotografie Niny. Te z wcześniejszych cykli i te powstałe w Karkonoszach. W miejscach, w których pozornie trwa niezmienna obecność górskiego pejzażu. Czym jest czas, światło i przestrzeń. Tym wszystkim, czym może być trwanie. Czymś, co nigdy naprawdę się nie zaczyna i nigdy się też nie kończy. Spójrzmy więc, cóż to za światło wabi nas za krawędź niepowtarzalnej formacji Gór Olbrzymich - Karkonoszy.

JACEK JAŚKO

Janina Hobgarska mieszka i pracuje w Jeleniej Górze. Jest dyrektorką galerii sztuki i artystką fotografii. Ukończyła studia na Uniwersytecie Wrocławskim i Wyższe Studium Fotografii w Warszawie. Jest członkiem Związku Polskich Artystów Fotografików. Swoje prace pokazywała na indywidualnych wystawach pt. „Fotografie”, „Strefa ciszy”, „Prywatne rzeczywistości”, „Wnętrze”, „Miejsca”, „Miejsca nie są nieruchome”. Jej prace pokazywane były w Polsce (Łódź, Kraków, Warszawa, Zielona Góra, Katowice, Wrocław, Włocławek, Poznań, Jelenia Góra), Niemczech (Aachen, Görlitz, Berlin, Altenburg, Greiz, Monschau, Hunfeld), Finlandii (Valkeakoski), Czechach (Kolin, Praga), Danii (Kopenhaga, Århus), Jugosławii (Sarajewo, Ljubijana).

W fotografii interesują ją miejsca ciszy i przestrzeń kontemplacyjna, którą znajduje lub sama tworzy.

ŚWIAT ZABAWEK

ze zbiorów Stefana Kaysera

➤ Stefan Kayser w czasie organizacji wystawy

➤ Zabawki blaszane – na dworcu kolejowym

Wystawa zorganizowana została ze zbiorów wybitnego kolekcjonera Stefana Kaysera z Wrocławia, aktora Wrocławskiego Teatru Pantomimy, ucznia i przyjaciela Henryka Tomaszewskiego. Eksponowany był wyjątkowo piękny i cenny zbiór zabawek zgromadzonych przez niego w ostatnich latach, który wcześniej został pokazany w Muzeum Miejskim we Wrocławiu, gdzie cieszył się olbrzymią popularnością zwiedzających.

Sam autor w katalogu do tej wystawy napisał;

– Moje kolekcjonerstwo wynika z wiedzy, inspiracji i pasji Henryka Tomaszewskiego. To On przekazał mi zamiłowanie do chronienia przedmiotów, mających dla zbieracza swoiste piękno i nieprzemijającą wartość.

➤ Zabawki papierowe – Teatr Elżbietański

➤ Wyposażenie kuchni

PATAGONIA

– wystawa fotografii Kazimierza Pichlaka

➤ Lodowiec w Patagonii

➤ Krajobraz Patagonii

Dr Kazimierz Pichlak z grupą przyjaciół na przełomie stycznia i lutego 2005 roku odwiedził Argentynę i Chile. Tam w dalekiej Patagonii, wśród wodospadów Iguazu powstały prezentowane na wystawie fotografie.

Autor tej wystawy ma nadzieję, że prezentowane zdjęcia nie są one tylko pocztówkowym zapisem rzeczywistości, ale i niosą w sobie również klimat i ulotny nastrój tamtych miejsc.

Od kilku lat zajmuje się fotografią. Dotychczas prezentował swoje prace na trzech wystawach indywidualnych; „Światłosłowa”, „Po prostu” i „Między drzewami”.

Urodzony w 1951 r. Kazimierz Pichlak, od 1975 roku mieszkaniec Kotliny Jeleńogórskiej, lekarz chirurg - od ponad 30 lat pracuje w zawodzie.

Za swój największy sukces uważa zrealizowanie młodościowych marzeń

o podróżach do różnych zakątków świata, jak również i to, że przynajmniej jak do tej pory wytrwały z nim żona i dzieci.

Wydał trzy tomiki wierszy.

Wystawę zadedykował swoim przyjaciołom - towarzysze i towarzyskom podróży do Patagonii, z podziękowaniem za wspólne podglądanie tych wszystkich cudów przyrody w atmosferze ogólnej serdeczności.

➤ Goście na otwarciu wystawy

➤ Uczestnicy wyprawy do Patagonii

TADEUSZ RÓŻEWICZ

w Karkonoszach

➤ Wiesława i Tadeusz Różewicz przed muzeum

Od wielu lat wybitny twórca kultury polskiej Tadeusz Różewicz przyjeżdża w Karkonosze. Mogę zaliczyć się do tych szczęśliwych ludzi, którym dana jest możliwość dokumentowania Jego pobytu. Dzięki temu wykonałem setki zdjęć, z których wybrałem tylko trzydzieści na organizowaną wystawę.

Jej głównym celem jest pokazanie mistrza pióra i Jego niezwyklej osobowości na tle Gór Olbrzymich, jak to kiedyś nazywano Karkonosze oraz miejsc gdzie przebywał. Inicjatywa wykonania fotografii pochodziła ode mnie, ale zdarzało się że i od poety, który zauroczony danym miejscem lub obiektem chciał być uwiecznionym na błonie fotograficznej. Przybierał wtedy pozę godną ponadczasowego utrwalenia. Pamiętam jak w czasie wędrówki na zamek Chojnik podniósł długi, sękaty kij i stworzył przez to formę, która uosabiać miała legendarną postać Rzepióra z mapy L. Helwiga

z XVI wieku. To znowu kiedy indziej kazał mi sfotografować się na łące koło Muzeum Sportu i Turystyki, jak to powiedział; „między swoimi, prawdziwymi trzema kopcami usypanymi przez krety”, a symbolizować one miały kopce; Wandy, T. Kościuszki i J. Piłsudskiego, sztucznie usypane w Krakowie. Zupełnie wyjątkowymi są tutaj fotografie, które wykonane zostały w karpackim antykwariacie. Tak jak wcześniej powstały „Zabawy przyjemne i pożyteczne Tadeusza Różewicza, E. Geta-Stankiewicza i...”, tak i te fotografie w sporej części są pracami inspirowanymi przez Mistrza Tadeusza Różewicza.

Niektóre zdjęcia wykorzystywane były później jako ilustracje do Jego wydawnictw; monograficznego dzieła „Tadeusz Różewicz” z cyklu „A to Polska właśnie”, dwumiesięcznika literackiego „Topoz”, miesięcznika „Śląsk”, czy też do ostatniego tomiku wierszy „wyjście”, gdzie jedno z nich wydru-

kowano zostało nawet na drugiej stronie okładki.

Pobyty w Karkonoszach w różnych porach roku, poznawanie ich historii, a przede wszystkim spotkania z ludźmi, w tym szczególnie z nieżyjącym już Henrykiem Tomaszewskim – wybitnym aktorem i twórcą Wrocławskiego Teatru Pantomimy, stanowiły inspirację do powstania wielu Jego utworów. Wymienić tutaj należy poemat „Gawęda o spóźnionej miłości”, czy też wiersze; „W gościnie u Henryka Tomaszewskiego w Muzeum Zabawek”, „dom lalek”, a także i praca nad dziełami nie związanymi tematycznie z tym terenem.

Korzystając z okazji chciałbym podziękować Pani Wiesławie Różewicz, która znając niechęć swojego męża do fotografowania i fotografujących, wspierała mnie w mojej pracy.

KARPACZ, PAŹDZIERNIK 2006 R.
ZBIGNIEW KULIK

➤ Uroczystość otwarcia wystawy w muzeum

KARKONOSZE

– wystawa w Domu G. Hauptmanna

➤ Dom Gerharda Hauptmanna w Jagniątkowie

Muzeum Miejskie „Dom Gerharda Hauptmanna” w Jagniątkowie przy współpracy Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu zorganizowało wystawę fotogramów Zbigniewa Kulika pt. „Karkonosze”. Wernisaż odbył się w dniu 5 stycznia 2006 r.

W uroczystości jej otwarcia wzięli udział sympatycy tej placówki kulturalnej – jak i miłośnicy fotografii górskiej. Wystawę otworzył Józef Kusiek – prezydent Jeleniej Góry w obecności Julity Izabeli Zapruckiej dyrektora muzeum i Zbigniewa Kulika autora zdjęć, który poza oprowadzeniem po wystawie, pokazał na multimedialnej projekcji swoje najnowsze zdjęcia.

Wystawa eksponowana była do końca lutego 2006 r.

➤ Zbigniew Kulik – autor wystawy, Julita Izabela Zaprocka – dyrektor muzeum oraz Józef Kusiak – prezydent Jeleniej Góry

➤ Goście na otwarciu wystawy

Wystawa w Reichenbachu w Niemczech

GÓRY, TURYSTYKA I SPORT

w ekslibrisach ze zbiorów MSiT

JANUSZ KUCHEJDA

➤ Krzysztof Kmiec prezentujący swoje narzędzia wykorzystywane do wykonania matryc, z których potem odbijane są ekslibrisy

Dr Krzysztof Kmiec z wykształcenia jest farmaceutą, z powołania pedagogiem i podróżnikiem, jednak prawdziwą pasją dra Kmiecica jest ekslibris.

Tworzenie ekslibrisów wynika u Krzysztofa z wewnętrznej potrzeby, bowiem czyni z niego artystę i czarownika.

Łatwość i swoboda w prowadzeniu dłutka rytowniczego sprawiają, że jego prace mają lekkość kompozycyjną, a finezyjne układy miękkich linii, przenikające się z postaciami świata realnego, tworzą nowy, przez Krzysztofa wyczarowany świat.

Głównym i ulubionym motywem większości ekslibrisów są motywy roślinno-zwierzęce w rozbudowanych układach kompozycyjnych. Ryte wystudiowaną kreską budują, czerpiąc

Gebirge, Tourismus und Sport in Exlibris
Góry, turystyka i sport w ekslibrisach
KRZYSZTOF KMEC

MUSEUM FÜR SPORT UND TOURISMUS
MUZEUM SPORTU I TURYSTYKI
Karpacz - Reichenbach 2006

z symboliki mistycznej, trafny portret psychologiczny osoby, dla której znak własnościowy jest wykonany.

Krzysztof Kmiec oprócz nagród, wyróżnień i uznania, osiągnął rzecz dla artysty istotną – autorstwo jego miniaturowych dzieł staje się dla odbiorców rozpoznawalne.

➤ Andreas Böer – burmistrz Reichenbachu, Zbigniew Kulik – dyrektor muzeum, Krzysztof Kmiec – autor wystawy

➤ Autor prezentuje swoje prace

KARKONOSZE zimą

JACEK JAWORSKI

Są cztery pory roku i można tylko sprzeczać się, która z nich jest najpiękniejsza? Czy jest to wiosna, kiedy przyroda budzi się do życia? A może lato, kiedy dojrzewają owoce roślin i drzew? Czy też jesień, spowita wspaniałymi kolorami przyrody? Ale zupełnie wyjątkowa jest zima, szczególnie w takich górach jak Karkonosze.

Położone w samym centrum naszego europejskiego kontynentu Karkonosze są górami wyjątkowymi, ukształtowanymi przez matkę naturę setki milionów lat temu. Nie są one małe, ale znowu nie aż tak wysokie, chociaż jak to pisano w dawnych przewodnikach; są to góry nieba sięgające! Przyciągały one uwagę zarówno stałych mieszkańców, jak i przyjezdnych już od wielu stuleci. Opisywane są w setkach przewodników, przedstawione na dawnych rycinach, miedziorytach, czy później na fotografiach.

Fotografik Zbigniew Kulik z Karpacza prezentuje na tej wystawie zestaw swoich prac zatytułowany „Karkonosze zimą”. Tym razem autor wybrał jedną z najpiękniejszych pór roku jaką jest z całą pewnością zima i postawił sobie za zadanie pokazanie jej wyjątkowego charakteru – ich zimowego nastroju. Nie ma tutaj charakterystycznych widoków i obiektów. A nie było to zadanie łatwe, bowiem aby je zrealizować należało wcześniej poznać te góry i to nie tylko pod względem geograficznym. Trzeba było wiedzieć, co będzie się dziać, gdzie i kiedy? Ale tutaj bardzo pomogła mu wieloletnia ich obserwacja, no i czasami odrobina szczęścia. Ale szczęście się ma, jak mówi też i sam autor, jak się do niego wychodzi, bowiem samo czekanie nie daje żadnych pozytywnych rezultatów. No i dzięki temu szczęście mu dopi-

sywało, czego końcowym efektem są te prezentowane prace.

Zestaw tych zdjęć jest zupełnie wyjątkowy i niepowtarzalny. Można fotografować te same miejsca i obiekty, ale nie można ukazać takiego samego zimowego nastroju w ten sam sposób, w jaki je ukazuje Zbigniew Kulik. Ale nawet i to najpiękniejsze zdjęcie nie może zastąpić samego przebywania w tych górach.

Wystawa ta po raz pierwszy zaprezentowana została na zamku Krobnitz w 2006 r. w ramach obchodu „Dni Kultury Śląskiej” w Reichenbachu w Niemczech.

➤ Zamek Krobnitz

➤ Fragment wystawy – Karkonosze zimą

Wystawa grafik

DAWNE KARKONOSZE

ZBIGNIEW KULIK

Wyboru grafik dokonano tak, aby pokazywały one główne atrakcje tych gór.

Były tutaj panoramy górskie, szczyty, wodospady, kaplice położone wysoko w górach, historyczne zamki i dawne schroniska górskie oraz inne ważne miejsca dla ówczesnych wędrowców.

W Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu od początku jego utworzenia, czyli od ponad 30 lat gromadzone są grafiki przedstawiające góry, a także i miejscowości Kotliny Jeleniogórskiej. Z tego zbioru wybranych zostało trzydzieści prac mających każda średnio około 150 lat. Wyboru dokonano tak, aby pokazywały one główne atrakcje tych gór. Są więc tutaj panoramy górskie, szczyty – głównie Śnieżka – najwyższy szczyt Karkonoszy i całych Sudetów, wodospady, kaplice położone wysoko w górach, historyczne zamki i dawne schroniska górskie oraz inne ważne miejsca dla ówczesnych wędrowców.

Pamiętajmy, że wszystkie one wykonywane były jako osobliwe pamiątki dla kuracjuszy przybywających do uzdrowiska Cieplice, położonego zaledwie kilka kilometrów od Jeleniej Góry. A dawni kuracjusze jako pierwsi wędrowcy wyruszali na piesze wędrówki w Karkonosze, w krainę legendarnego Ducha Gór Liczrzepy.

Uzdrowisko Cieplice jest więc tematem wielu dawnych

grafik. Pokazane są na nich zarówno panoramy tej miejscowości na tle wspaniałych Gór Olbrzymich, jak i same kąpieliska. Stąd organizowane były krótsze i dłuższe wyprawy w góry. Większość kuracjuszy wyruszała oglądać ruiny malowniczo położonego zamku na Chojniku, wspaniałe wodospady Szklarki czy Kamieńczyka. Jednak największą atrakcją była wyprawa na szczyt Śnieżki. Z Cieplic jechało się najczęściej powozem do Podgórzyna i Sosnowki, czasami nawet i do Karpacza Górnego. Po drodze odwiedzano kaplicę św. Anny położoną na zboczu Grabowca ze Świętym Źródłem. Stamtąd dalej do „Chlebowej Budy” leżącej na stoku Czarnej Góry. Ale kiedy postawiono w I połowie XIX wieku kościółek Wang, to on stał się kolejną atrakcją na trasie tej wędrówki. Jako, że wyprawa na Śnieżkę była najczęściej dwudniowa, to zakończeniem pierwszego dnia dla wędrowca był nocleg w „Budzie na Polanie” czy w nieco wyżej położonej w „Budzie Samuela” zwanej też i „Budą

Hampla”. A stamtąd bardzo wcześnie z rana, jeszcze przed wschodem słońca, wyruszano na najwyższy szczyt Śnieżkę, by oglądać z Równi pod Śnieżką, czy też i z samego szczytu wschód słońca. Podziwiano więc nie tylko wspaniałe krajobrazy, ale i kaplicę św. Wawrzyńca, pełniącą krótko funkcję górskiej gospody w latach 1824 – 1850.

Wszystkie te atrakcje są tematami tych prac wykonanych przez znakomitych ówczesnych twórców, których nazwiska znamy lub też nie. Są to stare miedzioryty, jak

i litografie. Szczególnie cenną na prezentowanej wystawie była „Panorama Gór Olbrzymich Hrabiego Schaffgotscha” wykonana przez J.B. Strahowskiego z Wrocławia w 2 połowie XVIII wieku, z zaznaczonymi ważniejszymi obiektami w tych górach.

Wystawę „Dawne Karkonosze” zorganizowano w ramach obchodu „Dni Kultury Śląskiej” na zamku Krobitz koło Reichenbachu w Saksonii. Miasto to sfinansowało opracowanie i ramowanie grafik oraz druk katalogu.

➤ Zwiedzający wystwę na zamku Krobitz

KARKONOSZE – wystawa na Węgrzech

➤ Wystawa „Karkonosze” w Instytucie Polskim

➤ Ambasador RP Joanna Stępińska (na zdjęciu w środku)

➤ Zwiedzający wystwę

➤ Pamiątkowe zdjęcie z zaproszonymi gośćmi

W dniu 25 stycznia 2006 r. w Instytucie Polskim w Budapeszcie w obecności Ambasadora Rzeczypospolitej Polski Joanny Stępińskiej oraz Prezesa Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej Andrzeja Pawluszka oraz wielu zaproszonych gości otwarta została wystawa fotograficzna „Karkonosze” autorstwa fotografa Zbigniewa Kulika.

Na wystawie zaprezentowanych zostało czterdzieści dużych fotografii wykonanych przez jej autora w czasie wielu lat wędrówek po tych górach. Są to panoramy „Gór Olbrzymich” w czterech porach roku. Wyjątkowo pięknie pokazane zostały widoki Małego i Wielkiego Stawu, Śnieżnych Kotłów oraz najwyższego szczytu tych gór Śnieżki. Malownicza pora jesieni, czy srogiej zimy oraz wiosny i lata poruszały wyobraźnię widza i dzięki temu mógł on poznać dotąd jemu nieznany, jeden z najpiękniejszych zakątków zjednoczonej Europy.

Do wystawy przygotowano katalog w wersji węgierskiej, który sfinansowany został przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego.

Wystawie „Karkonosze” towarzyszyła również prezentacja regionu przygotowana przez gminy karkonoskie. Na specjalnie przygotowanym stoisku znalazły się prospekty, informatory, mapy i inne wydawnictwa w wersji angielskiej i niemieckiej; Jeleniej Góry, Karpacza, Kowar, Podgórzyna i Szklarskiej Poręby. Wydział Promocji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego przygotował folder w wersji węgierskiej reklamujący Dolny Śląsk. Wystawa i prezentacja Karkonoszy w Instytucie Polskim, położonym w samym centrum Budapesztu, trwała do końca marca 2006 roku.

Przed jej uroczystym otwarciem Polski Ośrodek Informacji Turystycznej w Budapeszcie przygotował konferencję prasową dla kilkudziesięciu dziennikarzy prasy węgierskiej. Prezes DOT Andrzej Pawluszek informował o walorach turystyczno – wypoczynkowych Województwa Dolnośląskiego, a dyrektor Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu przygotował projekcję multimedialną poświęconą Karkonoszom. Udzielano również wywiadów zarówno Telewizji Węgierskiej (Magyar Televizio Rt.), jak i reporterom Radia Węgierskiego. W mediach węgierskich ukazało się ponad 200 artykułów poświęconych Karkonoszom i wystawie.

➤ Dziennikarze węgierscy na konferencji prasowej

MASYW GÓR KARKONOSZY

– wystawa w Bukareszcie w Rumunii

➤ Baner reklamujący wystawę na budynku muzeum

Jej uroczyste otwarcie w Muzeum Narodowym Historii i Natury odbyło się w dniu 4 kwietnia 2006 r. w obecności Ambasadora RP w Bukareszcie Jacka Paliszewskiego i Prezesa Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej Andrzeja Pawluszka, członka Zarządu Województwa Dolnośląskiego oraz Ronalda Chojnackiego dyrektora Instytutu Polskiego w Bukareszcie.

Na wystawie pokazanych zostało kilkadziesiąt fotografii wykonanych przez Zbigniewa Kulika w czasie wielu lat wędrówek po tych górach. Są to panoramy „Gór Olbrzymich” w czterech porach roku. Wyjątkowo pięknie widoki Małego i Wielkiego Stawu, Śnieżnych Kotłów oraz najwyższego szczytu tych gór Śnieżki. Malownicza pora jesieni, czy srogiej zimy oraz wiosny i lata poruszają wyobraźnię widza i dzięki temu może on poznać dotąd jemu nieznany, jeden z najpiękniejszych zakątków Europy, jakim z całą pewnością są góry Karkonosze.

Wystawa zorganizowana jest w ramach promocji Karkonoszy w Europie prowadzonej przez Zarządu Województwa Dolno-

śląskiego i Dolnośląską Organizację Turystyczną oraz Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu. Dotychczas pokazywana była między innymi w galerii w Parku Narodowym w Munster i galerii fotografii w Strasburgu we Francji, Gallerii „InSide” w Hammel w Danii, Centrum Kultury i Sztuki w Monschau, w hali odlotów na międzynarodowym lotnisku oraz w Ogrodzie Botanicznym w Lipsku, jak w Instytucie Polskim w Budapeszcie na Węgrzech.

W czasie trwania wystawy urządzone zostało stoisko informacyjne, z wydawnictwami turystycznymi – folderami i mapami gmin karkonoskich w wersjach obcojęzycznych, które cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem.

Współorganizatorem wystawy w Rumunii był Instytut Polski w Bukareszcie, dzięki któremu wystawa prezentowana była w tak atrakcyjnie położonym muzeum, w samym centrum Bukaresztu. Udostępniona ona została dla zwiedzających do końca kwietnia 2006 r. Zwiedziło ją kilkadziesiąt tysięcy mieszkańców i turystów.

➤ Zwiedzający wystawę

➤ Pamiątkowe zdjęcie z Jackiem Paliszewskim – ambasadorem RP (w środku)

KARKONOSZE

– wystawa w Olbii na Sardynii we Włoszech

➤ Panorama Sardynii

➤ Olbia – fragment miasta

W połowie lipca 2006 roku wystawa „Karkonosze” przewieziona została do Północnych Włoch, a stamtąd na Sardynię do wyjątkowo pięknej miejscowości Olbia.

W ramach istniejącej już współpracy pomiędzy Dolnym Śląskiem a tym regionem zaprezentowane zostały Karkonosze. Miejszem ich prezentacji była piękna Sala Expo w centrum tej miejscowości. Na jej otwarcie przybyli przedstawiciele miejscowych władz, mieszkańcy i lokalne media. Dzień później odbyła się również prezentacja gospodarcza Dolnego Śląska, ze szczególnym uwzględnieniem jego turystycznych walorów.

Wystawa i prezentacja wzbudziła duże zainteresowanie mieszkańców i przebywających tutaj turystów.

➤ Wystawa „Karkonosze” w Sali Expo

➤ Goście na otwarciu wystawy

KARKONOSZE

– wystawa w Belgradzie

Organizatorem wystawy
była Ambasada
Rzeczypospolitej Polski,
która zorganizowała ją
w Studenckim Centrum
Kultury w Sali VIP

➤ Studenckie Centrum Kultury

➤ Belgrad – fragment
zbombardowanego budynku

Wystawa fotograficzna „Karkonosze” pokazywana wcześniej w Budapeszcie na Węgrzech i Bukareszcie w Rumunii została przewieziona do Belgradu stolicy Serbii i Czarnogóry. Organizatorem jej tutaj była Ambasada Rzeczypospolitej Polski, która zorganizowała ją w Studenckim Centrum Kultury w Sali VIP.

Uroczyste otwarcie wystawy nastąpiło w dniu 15 maja 2006 r. w obecności Macieja Szymańskiego Ambasadora RP w Belgradzie oraz Andrzeja Pawluszka członka Zarządu Województwa

Dolnośląskiego, prezesa Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej oraz wielu innych zaproszonych gości, w tym i ambasadorów obcych państw akredytowanych w tym kraju..

W czasie jej trwania urządzone też było, tak jak wcześniej i w innych stolicach europejskich stoisko promocyjne, gdzie wyłożone były wydawnictwa turystyczne gmin karkonoskich w wersjach obcojęzycznych.

➤ Uroczystość otwarcia wystawy

➤ Pamiątkowe zdjęcie z Maciejem Szymańskim – ambasadorem RP (w środku)

KARKONOSZE

– wystawa w Bratysławie

► Staromieski Dom Kultury w Bratysławie

W ramach obchodów „Dni Kultury Polskiej” w Bratysławie na Słowacji organizowanych przez Instytut Polski, w czasie których odbyło się wiele interdyscyplinarnych imprez, na które złożyły się projekcje filmowe, spektakle teatralne, koncerty i wystawy, zaprezentowana została również wystawa fotograficzna „Karkonosze” autorstwa Zbigniewa Kulika.

Udostępniona ona została dla zwiedzających w dniu 18 września 2006 r.

w Staromieskim Domu Kultury w pałacu Zichiego w samym centrum miasta.

W uroczystości jej otwarcia wzięli udział dr Bogdan Wrzochalski zastępca Ambasadora Rzeczypospolitej Polski w Bratysławie, burmistrz śródmieścia Bratysławy, Zbigniew Machej dyrektor Instytutu Polskiego w Bratysławie, przedstawiciele władz Dolnego Śląska z Andrzejem Pawluszkiem członkiem Zarządu Województwa Dolnośląskiego, prezesem Dolnośląskiej Organizacji

Turystycznej we Wrocławiu oraz Marcinem Zawilą przewodniczącym Komisji Kultury Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, jak i wielu innych zaproszonych gości przez organizatorów.

Przy tej okazji zorganizowana została również prezentacja materiałów promocyjnych miast i gmin regionu karkonoskiego, przekazanych muzeum wcześniej przez te instytucje.

Wystawa eksponowana była do połowy października 2006 r.

► Grajek słowacki na otwarciu wystawy

► Pamiątkowe zdjęcie na otwarciu wystawy

LEKCJE W MUZEUM bez podręczników

DIANA DANUTA KLICH

Bez podręczników, zeszytów i długopisów, bez stresu, że do dziennika wpadnie kiepska ocena – przybyło na lekcje do Muzeum Sportu i Turystyki w 2006 roku 458 uczniów ze szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz z przedszkoli.

Muzeum, wyglądające jak bajkowa chatka, uchyla masywne drewniane drzwi z finezyjną kołatką i oto wchodzący stają twarzą w twarz z drewnianą głową karkonoskiego listonosza. Tak się zaczyna wprowadzanie młodych ludzi w tajemnice i niezwykłość sal tego miejsca. Każdy uczestniczący w kolejnych corocznych lekcjach muzealnych zdobywa wyższy stopień wtajemniczenia.

Najmłodsi poznają Muzeum, jako miejsce, gdzie można „wytropić” ślady Ducha

Gór i przeżyć jedną z jego wielu przygód, wcielając się w różne postacie. Pantomimiczna gra aktorska, stroje, rekwizyty, śpiew, taniec i muzealne otoczenie czynią legendę barwną i żywą. W świadomości najmłodszych gości Muzeum pozostaje uczucie niezwykłości tego miejsca oraz ciekawość, co też się kryje w pozostałych salach.

Tę ciekawość zaspakajają w czasie następnej lekcji zatytułowanej „Muzealne eksponaty”. Uczeń, zależnie od wyznaczonej mu sali, przygląda się eksponatom, poznaje ich nazwy i przeznaczenie. Uczestnicząc w konkursie zdobywa nie tylko punkty dla grupy, ale także przeżywa satysfakcję, że wśród wielu

nazw eksponatów wyodrębnia te, z którymi właśnie się zapoznał.

Trzeci stopień wtajemniczenia, czyli kolejna lekcja „Muzeum jako źródło informacji”, pozwala uczniowi na swobodną penetrację wszystkich sal muzealnych w poszukiwaniu odpowiedzi na postawione mu pytanie. Zmuszony do wnikliwości i poruszania się w przestrzeni obiektu, zdobywa więcej informacji, niż sam się tego spodziewa.

Głównym celem wszystkich lekcji, zwanych tutaj stopniami wtajemniczenia, jest rozbudzenie w młodych ludziach zainteresowania muzeami w ogóle, jako miejscami, gdzie przeszłość zapisana jest w eksponatach. Rzecz w tym, aby umieć to zauważyć i odczytać.

DARY I NABYTKI

Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu w 2006 roku

Stowarzyszenie Bieg Piastów Szklarska Poręba – Jakuszyce

- ◇ medal pamiątkowy z XXX Biegu Piastów Szklarska Poręba - Jakuszyce 2006 r. , ks. eksp. 2015,
- ◇ numer startowy 4005 z 30 Biegu Piastów Szklarska Poręba - Jakuszyce, ks. eksp. 2016,
- ◇ znaczek pamiątkowy z XXVIII Biegu Piastów 2004 r., ks. eksp. 2017,
- ◇ znaczek pamiątkowy z XXX Biegu Piastów 2006 r., ks. eksp. 2018,
- ◇ wydawnictwo „30 lat jakuszyckiego biegania” dodatek do rocznika Bieg Piastów, ks. księgozbioru 917

Ewa i Jacek Włodyga z Karpacza

- ◇ narty skokowe Hickary Tatry Zakopane z metalowymi wiązaniami Olimp super DDR, ks. eksp. 2019.
- ◇ medale (3 sztuki) z Mistrzostw Polski Juniorów i Juniorów Młodszych z XII Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Zimowych na Dolnym Śląsku, za zajęcie I, II i III miejsca ks. eksp. 2020-2022

Zakupy eksponatów – pamiątki z Karkonoszy:

- ◇ dawna laska turystyczna z Karkonoszy, ks. eksp. 2023,
- ◇ szklanka z Karkonoszy, ks. eksp. 2024,
- ◇ medal pamiątkowy II miejsce w Mistrzostwach Klubowych w Saneczkarstwie, ks. eksp. 2025,
- ◇ kubek pamiątkowy z Karkonoszy (Goldene Aussicht), ks. eksp. 2026,
- ◇ dzbanek metalowy, nagroda za zajęcie II miejsca w biegu kobiet, zawody sportowe w Karpaczu 1910 r. (Krummhübel), ks. eksp. 2032,
- ◇ szklanka ze Śnieżki (Schneekoppe), ks. eksp. 2033,
- ◇ szklanka z kościołem Wang, ks. eksp. 2034,
- ◇ kubek z kościołem Wang, ks. eksp. 2035,
- ◇ puchar szklany Śnieżka (Schneekoppe), ks. eksp. 2036,
- ◇ plakietka metalowa Mistrzostwa Narciarskie (Skimeisterschaften) 1940/41 Johannistal, ks. eksp. 2037
- ◇ kufel szklany oprawiony w cynę, pałac w Mysłakowicach (Erdmannsdorf), ks. eksp. 2027,
- ◇ szklanka, szkło warstwowe, szlifowane, schronisko nad Małym Stawem (Kleine Teichbaude), ks. eksp. 2028,
- ◇ szklaneczka z Wodospadem Kamieńczyka (Zackenfall), ks. eksp. 2029,
- ◇ kufelek ze Śnieżki (Schneekoppe), I połowa XX w., ks. eksp. 2030,
- ◇ szklanka uzdrowiskowa, szkło warstwowe, kobaltowe, okolice Chojnika, ks. eksp. 2031.

Wszystkim darczyńcom dziękujemy!

STACJA METEO w muzeum

Od roku 2005 stale działa w Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu profesjonalna, bezobsługowa stacja meteorologiczna, której czujniki zasilane energią słoneczną rejestrują: temperaturę, wilgotność, ciśnienie atmosferyczne, wielkość opadów atmosferycznych, kierunek i siłę wiatru. Rozmieszczone są one w różnych miejscach na całej posesji muzeum. Najbardziej widoczny jest wiatromierz ze wskaźnikiem kierunku i siły wiatru zamontowany na maszcie w ogrodzie skalnym, pozostałe na zewnątrz i wewnątrz budynku muzeum.

Na ekspozycji muzealnej, w części poświęconej "Środowisku przyrodniczemu Karkonoszy" umieszczona została elektroniczna tablica odczytu tych wskaźników. Zwiedzający muzeum mogą odczytać nie tylko aktualne wska-

zania, ale i dowiedzieć się o aktualnym stanie pogody, a także zobaczyć jak

wyglądały szczególnie odczyty w ostatnich dwóch tygodniach oraz prognozie pogody na najbliższy okres.

Zamontowana stacja meteorologiczna jest dużą atrakcją muzeum.

WYDAWNICTWA muzeum w 2006 r.

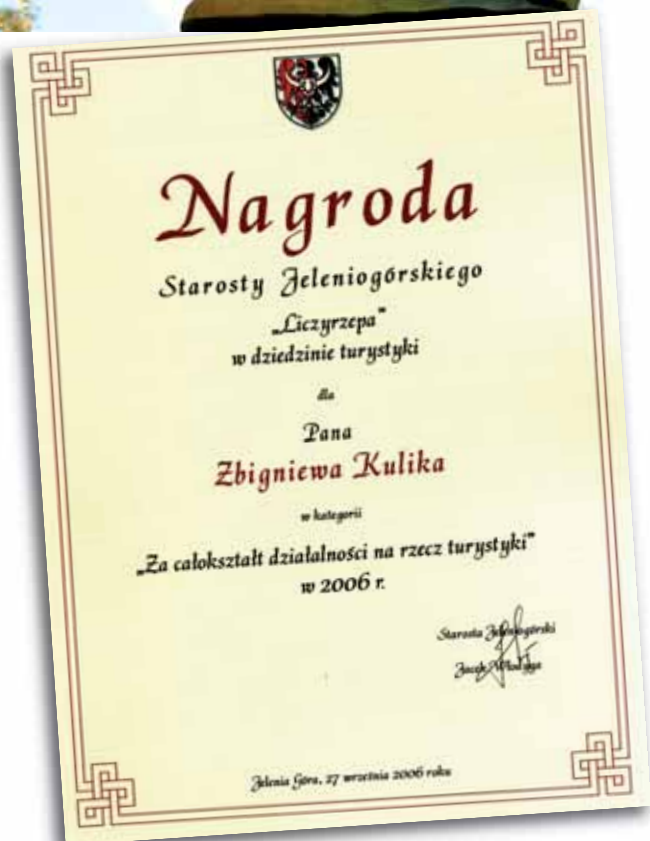
- ◇ „Grafiki karkonoskie F. Iwana” ze zbiorów Wojciecha Witczaka z Jeleniej Góry – katalog w nakładzie 300 egz.
- ◇ „Karkonosze – miejsca” fotografie J. Hobgarskiej – katalog w nakładzie 300 egz.
- ◇ „Karkonosze” – informator do wystawy Zbigniewa Kulika w Muzeum Miejskim Dom Gerarda Hauptmanna w Jagniątkowie – Jeleniej Górze w nakładzie 300 egz.
- ◇ „Góry, turystyka i sport w ekslibrisach Krzysztofa Kmiecica” – katalog w nakładzie 300 egz.
- ◇ „Karkonosze” – katalog do wystawy w Budapeszcie w wersji węgierskiej w nakładzie 1.000 egz.
- ◇ Zaproszenie do Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu – folder reklamowy muzeum, wydany z okazji otwarcia nowej wystawy czasowej „Geneza i rozwój turystyki w Karkonoszach”, w nakładzie 2.000 egz.
- ◇ „Karkonosze” katalog w języku angielskim w nakładzie 1.000 egz., do którego przygotowano wkładki w języku: rumuńskim, serbskim, włoskim i słowackim.
- ◇ „Zabawki inspirowane zbiorami Henryka Tomaszewskiego” informator w nakładzie 2.000 egz.
- ◇ „Patagonia” fotografie K. Pichalka, katalog w nakładzie 300 egz.
- ◇ „Tadeusz Różewicz w Karkonoszach” katalog w nakładzie 500 egz.
- ◇ „Korkontoi 2006” rocznik muzealny w nakładzie 500 egz.
- ◇ Plakat Muzeum Sportu i Turystyki – wersja zimowa w nakładzie po 500 egz. (format duży i mały).
- ▷ Miasto Reichenbach sfinansowało wydanie 2 katalogów w wersji niemieckiej:
- ◇ „Karkonosze zimą” w nakładzie 300 egz.,
- ◇ „Dawne Karkonosze” wystawa dawnych grafik, w nakładzie 300 egz.
- ▷ Instytut Polski w Bukareszcie oraz Ambasada Polska w Belgradzie wydrukowały plakaty do wystawy „Karkonosze” oraz zaproszenia.

NAGRODA RZEPIÓRA 2006

Nagroda „Za Całokształt Działalności na Rzecz Turystyki” za 2006 rok przyznawana została Zbigniewowi Kulikowi dyrektorowi Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu, za wieloletnie zaangażowanie w promocję regionu oraz działalność na rzecz turystyki przez Kapitułę w składzie: Starosta Jeleniogórski – Przewodniczącego Kapituły, Przewodniczący Rady Powiatu Jeleniogórskiego, Przewodniczący Komisji Turystyki i Sportu, Współpracy Zagranicznej i Promocji oraz Dyrektor Wydziału Promocji, Turystyki i Sportu.

Wręczona ona została na uroczystej sesji Rady Powiatu Jelenia Góra w dniu 27 września 2006 r. Wyróżniony otrzymał statuetkę z postacią Rzepióra wyrzeźbioną w drewnie oraz dyplom honorowy.

Fot. K. Kulik